

DOMOVINA

Izide dvakrat na teden, in sicer vsak-torek-in-petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 8 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Nemška demonstracija v Ptuj.

Napihnjeni naši nasprotniki nas dan na dan obrekujejo, da Slovenci nimamo smisla za humane in kulturne potrebe. Pri nas je po nemškem natolcevanju vse izzivanje ali pa politično rogovilenje, najsibo, da zahtevamo potrebnih višjih šol, ali drugačnih kulturnih duševnih pripomočkov v dosego tega, kar bi nam morala dežela in država itak dati za naš denar.

Druga pa je seveda, če se par vročerkvrim nemškim petelinčkom zljubi kaj v njihovo korist. Tu je vse na svojem mestu, same izpolnjene pravične zahteve, vse je pri njih kulturno, humano in idealno.

V Ptuj so dobili na deželne stroške, tedaj tudi na stroške našega denarja, popolno gimnazijo. Neodpustno bi bilo, če bi se mi ustavljali snovanju novih izobraževalnih zavodov, ko vendar sami dan na dan oskušamo bitko usodo pomanjkanja šol. Toda ogledati si pa vendar smemo, ali je potrebna v Ptuj srednja šola pod takšnimi pogoji, kakršne stavijo do ptujske višje gimnazije razni nemški mogotci.

V Ptuj obstoji že več desetletij nižja gimnazija, ki je bila potrebna, posebno dokler nismo imeli v Mariboru in v Celju nemško-slovenskih nižjih gimnazij in dokler se je ptujsko gimnazijo smatralo od merodajne strani za to, kar mora biti vsak humanitarni zavod. Mi smo tačas le vrlo želeli, da se ta gimnazija razširi v višjo. Odkar pa smo dobili v Mariboru in v Celju zavode, ki vsaj za silo služijo našim potrebam, grozila je ptujskim razredom pozabljenost. To pa bi bil vsaj za nemško meščanstvo v Ptuj hud udarec. Deželni odbor je tedaj hitro priskočil, kakor stori to vselej, če se gre za nemštvo. Ustanovila se je višja gimnazija, kateri se je postavil ravnateljem prosluli nemški nacijonalec prof. Gubo.

Ko se je tedaj pod takšnimi usodnimi znamenji povzdignila ptujska gimnazija, nismo se je mogli Slovenci razveseliti, kakor nam je sicer dobro došel vsak kulturni pojav na naši zemlji.

Da nismo prehitro in krivo sodili, povedala nam je otvoritvena slavnost ptujske gimnazije dne 18. t. m.

Že dolgo poprej se je napovedala nemška demonstracija ob tej priliki. Da bi imeli več povoda razlagati ta dan nemško pjonirstvo, otvorili so ta dan tudi „Studentenheim“ in nek „Ferkov muzej“.

O tej nemški slavnosti poročamo tako, kakor so poročali zloglasni nemški listi. In da so bili ti listi presrečni in nad vse zadovoljni, je najboljši dokaz, da slavije ni bilo ne patrijotično, ne humano, temveč strogo nemškona-cijonalno.

Se predno se je slavnost pričela, sanjal je poročevalec „Tagespošte“ ves srečen po ulicah ptujskega mesta ter pripoveduje o svojih blaženih utisih: „Tukaj ni kotička (?) ki bi ne po-božal opazovalca z nemško blaženostjo, ni hiše, ki bi ne nosila pečata nemške posebnosti. Čto veku se dozdeva, da se spreha ob — Reni.“

Tako blaženo pijani German. Morda pa bi se vendar še našli — kotički, ki bi ga ne po-božali z nemško blaženostjo; no hiša je vsaj edna, ki ima „pečat nemške posebnosti“, kakršne so ob nemški Reni.

Kaj je pač tega nemškega moža tako „bo-žalo“ ta dan v Ptuj? Po vseh ulicah so bile razobešene — pruske zastave!

Otvoritvene slavnosti so se udeležili med drugimi namestnik grof Clary, deželni glavar grof Attems, deželni odbornik dr. Derschatta, poslanec Posch, vseučilišni rektor dr. Richter, graški, ptujski, mariborski in ormoški župan, predsednik „Südmarke“ dr. Neckermann i. dr.

Po županovem pozdravu, ki je zahteval delovanje novih zarodov v nemškem duhu, je govoril namestnik grof Clary, ki je povdarjal, da ima glavno zaslugo za ustanovitev višje gimnazije župan Ormig. (Da župani ustanavljajo gimnazije na deželne stroške, je nekaj novega!)

Ves govor namestnika nam ni znan. Nemški poročevalec le konstatuje ves srečen, da je namestnikov govor „zgrabil“ poslušalce, kajti grof Clary je prinesel s svojim govorom „einen guten deutschen Herzensklang“ med množico.

Nato je govoril gimnazijski ravnatelj Gubo, ki je končal svoj govor „z resno obljubo, voditi gimnazijo v nemškem smislu“. (Že verjamemo!)

Po blagoslovljenju postopja je spregovoril ptujski prošt — podpornik „Štajerca“ in „Pet-tauer Zeitung“, — ki je posvetil novemu zavodu prisrčne besede blagoslova, prosiši za gimnazijo in za nemški „Studentenheim“ naklonjenost nebes. Poročevalec pravi, da si je s tem prošt Fleck pridobil srca vseh Ptujčanov, ker, da je „tako redko, da bi se cerkev zavema la za nemška vzgojalska in za nemške — trdnjave.“

Popoldne je napravila požarna bramba parado namestniku v — Bismarckovi ulici.

Zvečer je bil banket. Poročevalec pravi, da so imeli udeleženci „jasno veselje nad veliko izbero steklenic raznega redkega in močnega vina“. Nato so se začele napitnice. Župan Ormig je napil namestniku in dež. glavarju. Grof Clary je odgovoril, da še ni dolgo namestnik Štajarske, pa da se že danes tukaj čuti Štajerca, popolnega Štajerca. (Viharni „Heil“ klici).

Ptujski podžupan je naglašal v svojem govoru „nacijonalno nalogo novega zavoda za vzdrževanje nemškega značaja v mestu Ptuj“ ter napil deželnemu zboru in odboru.

Deželni poslanec Posch (kaj je imel neki ta v Ptuj iskati?) je slovesno obljubil, „da se bodo nemški poslanci vedno spominjali svoje dolžnosti, zdrževati nemške obmejne postojanke.“

Rektor dr. Richter je polagal na srce profesorскому osebju težko nalogo na tem mestu, „kajti tukaj se gre z nemško vedo krepiti tudi nemški značaj mesta.“

Končno je napil magistratni vodja Eberhartinger nemškim brambovskim društvom, posebno „Südmarki“. „Glasnim „Heil“ klicem se je zahvaljeval načelnik „Südmarke“ dr. Neckermann z obljubo, da bo društvo vedno ostalo zvesto Spodnji Štajarski.“

S tem je bil konec velikemu nemškemu „slavlju“.

Bodi nam dovoljeno povedati nekaj naših mislij!

Ceremonije, kakršne so spremljale otvoritev ptujske gimnazije, bile bi na mestu k večjemu tedaj, ako bi se bil otvoril le nemški „Studentenheim“, ali pa kakšna podružnica „Südmarke“ ali „Schulvereina“. Pa še tedaj bi morali iz narodno-pravnega stališča protestovati, da bi se na slovenski zemlji vršil takšen nacijonalni humbug, recimo le ob prisotnosti deželne vlade. Ker pa je vse to veljalo kulturnemu vzgojalsku, ki je namenjeno skoraj edino le slovenskemu ljudstvu, kateri zavod res tudi zdržujejo slovenski davkoplačevalci, povzdigniti moramo ogorčen protest v imenu žaljivega slovenskega ljudstva. Ali ni bil demonstiračji gospodi znan namen in pomen gimnazije, ki je še vrhutega na Slovenskem!

Kako moremo pričakovati enakopravne naklonjenosti slovenski mladini n. pr. od ravnatelja Gubota, ki je slovesno prisegel, ohraniti gimnazijo v nemškem duhu? Kake občutke je dobila od teh govorov prisotna nemška, kakšne pa slovenska učeča se mladina? Prva je prepričana, da je gimnazija le za njo, druga se mora čutiti na zavodu tujo in otožno za bodočnost.

O proštem blagoslovu nad „Studentenheimom“ ne rečemo besede, naj ima ta blagoslov tek!

Pazite na ljudsko štetje!

S koncem tekočega leta se bo izvršilo ljudsko štetje v Avstriji. To štetje bode posebno važno zavoljo štetja prebivalcev po občevalnem jeziku. Ne bode se vpisavala slovenska ali nemška narodnost posameznika, ampak samo njegov občevalni jezik, t. j. tisti jezik, katerega se človek poslužuje v navadnem svojem občevanju. To je tista limanica, na katero love Nemci kaline drugih narodov.

S pomočjo „občevalnega jezika“ se naredi na Češkem in po slovenskih pokrajinah brez števila Nemcev, ki niso Nemci. Zato bodedo pri tem ljudskem štetju strogo pazili. Ako bi južno štajarski nemškutarji po pravici zapisovali, bi sploh morali povsod zapisovati slovenski kot občevalni jezik. Slovenski jezik je tisti, ki ga rabijo v svojem navadnem občevanju, v svojih pisarnah, trgovinah in obrtnih delalnicah. Ali po navadi pa skušajo ti ljudje nemško število pomnožiti s tem, da zapisujejo vse, ki po njih hišah prebivajo, svoje komije, uradnike in poše za Nemce.

Tako zapisovanje je nepostavno. Vsak, kdor kaj nesresničnega napove, zapade kazni do 40 kron ali do 4 dnevnega zavora. Zato bodedo morali brezobzirno skrbeti za to, da se tisti, ki bi neresnične podatke zapisovali, oblasti naznajo in kaznujejo. Potem bodo zginele tiste velike neresnične številke Nemcev po južnostajarskih trgih, katere so našli l. 1890.

Kdo bode n. pr. verjel, da je v Brežicah 534, v Št. Lenartu 336, v Ormožu 529, v Ljutomeru 414, v Slovenski Bistrici 1180, v Celju 4452, v Ptuj 2630 Nemcev? Kdo ne vidi neresnice, če

so našli 1. 1890. v Slovenski Bistrici samo 94, v Marenbergu samo 83 in v Ptujju samo 621 Slovencev? To mora biti drugače, resnica in samo resnica mora na dan. Tiste trgovce in obrtnike pa, kateri bodo kaj neresničnega ob ljudskem štetju poročali in kateri bodo Slovence za Nemce vpisovali, tiste naj nam naši časopisi naznanijo; tiste mora naše ljudstvo poznati!

Celjske in štajarske novice.

(Imenovanje.) Zdravstveni okrožni svet okolice celjske imenoval je v svoji odborovi seji dne 9. t. m. g. dr. Anton Schwaba okrožnim zdravnikom, na mesto odislega zdravnika gosp. dr. Praunseisa.

(Poročil se je) pretečeno soboto v tukajšnji župni cerkvi g. dr. Fran. Pompe, sodni pristav v Krškem, z gospico Miciko Miklavčevico iz znane narodne rodbine v Celju.

(Celjsko politično društvo „Naprej“) sklenilo je v seji dne 21. t. m. obrniti se do veljavkov raznih okrajev glede njih mnenja radi kandidatov za prihodnje državnozbornske volitve. Kasneje skliče se shod zaupnih mož v Celje, kateri postavijo kandidate za spodnje kraje in končno odobrijo njih kandidate.

(Volitve za mesta in trge celjsko-brežiškega okraja) vznemirjajo nenavadno graške nemške liste, ki napovedujejo, da bodo v tej skupini Slovenci uprizorili „Sturm“ proti dosedanjemu nemškemu državnemu poslancu profesorju Pommerju. To bojazen narekuje Nemcem njih slaba vest, še predno smo Slovenci sploh storili kakšne korake v to smer. Gotovo je tedaj, če bodo naši mestni in trški volilci se povsod zavedali svoje narodne dolžnosti, ne bo ta naš „Sturm“ brezuspešen.

(Pozor na nove državnozbornske volitve!) Vsa županstva morajo sestaviti na poziv višje politične oblasti imenike volilcev. Ti imeniki morajo ležati v občinski pisarni vsakomur na vpogled osem dni od dneva, ko županstvo to javno razglasi. Vsak volilec ima pravico, da, dolžnost, pogledati v volilni imenik, ali se na haja njegovo ime v istem ter če ni morda kateri naših volilcev izpuščen ali kateri nasprotni volilec neopravičeno vpisan v imenik. Vsaka pomba se pokaže županstvu; če pa isto ne bi hotelo pomote popraviti, napiše se reklamacija vsake kolkovine prosta ter se odda županstvu, katero mora isto predložiti politični oblasti. Na to bo treba posebno paziti po mestih in trgih. Najboljše je, da se tega požrtvovalnega posla loti v vsakem kraju po ena razumna oseba, ki naši stvari večkrat s tako vestno kontrolo več koristi, nego vse agitacije. Ne strašimo se dela, nasprotniki že sedaj napenajo vse moči ter se ne bojijo ne truda ne stroškov! Kdor ima na raznih krajih posestva ali sploh podjetja, voli samo tam kjer mu je bivališče. V peti volilni kuriji volijo vsi vsaj 24 let stari mošje, ki prebivajo v dotičnem kraju najmanj šest mesecev, plačujejo li kaj davka ali ne.

(Koliko „nese“ klavnica celjskemu mestu?) Davčna oblast je poslala magistratu polo, naj se izkažejo dohodki klavnice. Mestni očetje so od krito odgovorili, da o dohodkih ni mogoče govoriti, ker je morala mestna blagajna od 15. julija do 31. decembra 1899. — doplačati 3.637 K 68 v. Naši skrbni mestni očetje polagajo namreč večjo važnost na zunanji sijaj, n. pr. vodomet, lepo ograjo itd., kakor pa na praktično stran.

(Porotne obravnave.) (Konec.) Sleparka: V poldrugoletno ječo je bila obsojena 55letna Marija Kokenberg iz Braslovca, ki je pomagala 18letni Terezi Hojnik, da je ta jemala na očetovo vložno knjižico večje zneske iz hranilnice. — Telesna poškodba iz neprevidnosti. V mesecu februarju t. l. sprla sta se v graščini Straussenegg blapca Fran. Aram in Anton Kopač. Pri tem je sunil Aram tovariša tako nevarno v prsi, da ostane ta v sled-dobljenih poškodbah za vedno ne-sposoben za delo. Ker se ni dal izkazati pri Aramu sovražni namen, obsojen je bil samo v 14 dnevni zapor.

(Sadje in vinorejsko društvo za šoštanj-ski okraj) priredi v proslavo 70letnice nj. veličanstva pravit. cesarja F. J. I. in v spomin 10letnice društvenega obstanka v prostorih g. Fr.

Rajsterja v Šoštanju okrajno razstvo namiznega in močnega sadja ter drevesničnih in trsnih pridelkov.

(Sadjarji šoštanskega okraja) se še enkrat opozarjajo, da naj spravijo za razstavo namenjeno sadje gotovo že v četrtek in v petek na razstavnih prostor, da bode mogoče isto do otvorjenja primerno urediti. Skupen obed sadjarjev ne bode 30. septembra, ampak 1. oktobra, in naj vsi tisti, kateri se ga bodo udeležili, naznanijo to pismeno g. Francu Rajsterju, hotelirju v Šoštanju in sicer vsaj do 29. t. m.

(V Velenju) se opaža od zadnje velike slavnosti lepa narodna probuja. Rodoljubi so si dobro zapomnili vse one odpadnike, ki so se kazali sovražne slavnosti. Geslo „svoji k svojim“ se je začelo dejansko izvajati. Slava zavednim Ša-leščanom!

(Turist ponesrečil.) Absolvirani jurist poštni asistent J. Lichtenekert je odisel dne 18. t. m. na Ojstrico ter se ni več vrnil v Logarjevo dolino, kjer je pustil svoje kolo. Najbrže je ponesrečil.

(Ptujski župan Ornig in slovenski fantje) Ob otvoritvi ptujске gimnazije in nemškega „Studentenheima“ je hotel župan Ornig imeti tudi slovenske okoličanske fante na konjih za parado pred namestnikom. Ker pa je fantom prepovedal slovensko zastavo, posvetilo se je tem, kam pes tace molli ter so pustili Orniga na cedilu. Vrlo tako!

(„Štajerc“ — hudič!) Prijatelj nas je opozoril na podlistek predzadnje „giftne krote“ iz Ptujja, kjer prinaša v grozovito grdi prestavi neko Roseggerjevo povest o hudiču, ki je v podobi dimnikarja spreobrnil krojača, da ni nikoli več „flike vkral“. Konci povesti pa pristavi naročnikov lačno uredništvo „Štajerca“ doslovno: „Tako mora človek tudi hudič postati, ako hoče kaj dobrega (?) doprinesiti. Zato, ljudje božji! naročite se na „Štajerca“, on tudi tako dela (kakor hudič!), ki pa ne košta več kakor 60 kr. za celo leto.“ Ne gledé na to, da je tak nesramni lov na naročnike nevreden tiska, povedal nam je „Štajerc“ novo svoje ime. Katoliška vera vsaj uči, da še ni hudič nikoli nič dobrega storil človeštvu, temveč je bil po sporočilih le njegov zapeljivec v zemskem in večnem življenju, ki je delal z zvijačo in lažjo od Evinoga jabolka naprej.

(Okrajni zastop ljutomerski) prispeval je za stávbno nove šole v Cezanjencih 600 K, za koji velikodušni dar se krajni šolski svet najiskrenejše zahvaljuje. Peter Lah, načelnik.

(Devica Marija v Puščavi.) Kegljanje z dobitki za uboga šolsko mladino tukaj vrglo, je 161 kron čistega dobička. V ta človekoljubni namen so darovali: g. Peter Karničnik, veleposestnik na Rudečbregu, 2 dobitka, g. Fran. Witzmann, posestnik in krajni šolski ogleda v Rutu, 2 dobitka; g. Janez Lamprecht, veleposestnik in načelnik kraj. šol. sveta v Rutu, 10 kron v gotovini in g. Aleš Eichholzer, gostilničar v Puščavi 1 dobitok. Za te blagodušne darove izreka šolsko vodstvo omenjenim gospodom in vsem, ki so pripomogli h gornji vsoti, v imenu ubogih šolskih otrok tem potom najtoplejšo zahvalo.

(Umrli je) v Mariboru v zavodu šolskih sestra č. s. Monika Hočevar.

(Na mariborski nemško-slovenski gimnaziji) je sprejetih letos v I. razred 73 dijakov, vendar se ne napravi paralelka, kakor to zakon zahteva, temveč se pušča mučiti profesorje in dijake. Saj se gre le za Slovence!

(Po celjskem receptu.) Mariborski capini so pobili v noči 16. t. m. pet šip na „Narodnem domu“. Policija baje tako požrtvovalno zasleduje zlikovce, kakor stori to ob enakih prilikah celjska.

(2600 kilogramov papirja na prodaj.) Pri mariborskem okraj. finančnem ravnateljstvu se vrši dne 28. t. m. ob 10. uri dopoldne dražbena prodaja skartiranih aktov, ki tehtajo 2600 kg. Kupci morajo kupno vsoto takoj položiti in kupljeni papir odstraniti.

(Mariborske srednje šole brez telovadbe.) Mariborski mestni svet je očbil prošnjo ondotnih ravnateljev gimnazije in učiteljske, da bi smeli gimnazijci in učiteljski telovaditi v mestni telovadnici. V sled tega ostaneta ta dva zavoda celo leto brez telovadnega pouka, dasi je isti

za učiteljske obvezni učni predmet. Kaj takega se more pripetiti o. kr. zavodom le v Avstriji!

(Trojčke povila) je v Slivnici pri Mariboru žena graščinskega vrtnarja Ant. Špureja.

(Umrli je) v Gradcu znani vseučilišni profesor dr. K. Schenkel.

(Odložil kandidature.) Gornještajarski drž. poslanec prelat Karlon, ki je bil v parlamentu od leta 1873, ne sprejme več kandidature. Tudi poslanec V. kurije Ressel se je zahvalil za zopetno izvolitev, ker misli postati glavni urednik delavskega lista „Arbeiterwille“.

Druge slovenske novice.

† Dr. Frančišek Lampe.

Umrli je v Ljubljani dr. Frančišek Lampe, urednik „Dom in Sveta“ itd. O tem izrednem možu pišemo prihodnjič več.

(Imenovanje.) Okrajni glavar v Radovljici g. Oskar vitez Kaltenegger Riedhorst je imenovan svetnikom pri kranjski deželni vladi in poročevalcem za administrativne posle pri dež. šolskem svetu na mesto vpokojenega svetnika Merka.

(Osebna vest.) Naš rojak mestni računski oficijal Ivan Naglič v Ljubljani, imenovan je kontrolorjem mestne blagajne.

(Tovarna za žvepljenke) Z ozirom na našo v zadnji številki priobčeno notico naznanja nam lastnik ljubljanske tovarne za žvepljenke g. A. Černe, da svoje tovarne ni zaprl, ampak da delo nadaljuje.

(Ženski trgovski tečaj) se otvori z dnem 1. oktobra na višji dekliški šoli v Ljubljani. Pouk bo trajal edno šolsko leto po 11 ur na teden ter obsegal trgovsko in politično aritmetiko, obojno knjigovodstvo, korespondenco ter trgovsko in menično pravo. Oglasiti se je za sprejem najpozneje do 29. t. m. pri ravnateljstvu.

(Električna železnica v Ljubljani) se otvori šele 1. julija 1901.

(Imenovanja v učiteljstvu na Kranjskem.) Imenovani so gg.: Ivan Mlakar v Postojni za kateheta na mestni dekliški ljudski šoli v Ljubljani, Matevž Jenko za učitelja v Dolah pri Litiji, Ivan Kremžar za nadučitelja v Št. Vidu pri Zatičini, Jakob Slapar za Krško, Alojzij Potočnik za Žabnico, Fran. Borštnik za Tržič, Tomaž Petrovec za Polhov gradec, Fran. Cesar za Sostro, gdč. Ema Žerjov za Presko, gdč. Hedvika Malovrh za Ježico, gdč. Pavla Götzelj za Radeče, g. Josip Čerin za nadučitelja v Toplicah pri Zagorju, Jernej Černe za nadučitelja v Šmartnem pri Litiji, gdč. Marija Škrjanec za Zagorje, g. M. Markovšek za Ljubljano.

(Umrli je) v Gameljnih pod Šmarno goro bogoslovec dr. J. Juvan. Ravnokar je dovršil v Rimu modroslovne študije ter prestal doktorski izpit. R. i. p.

(Odlikovan) je sodni sluga v Kamniku Jurij Klemenčič s srebrnim zaslužnim križcem.

(Na Brezjah) se slovesno blagoslovi nova cerkev dne 7. oktobra t. l. K slovesnosti pride tudi goriški nadškof in kardinal dr. Jakob Missia in pet škofov.

(Bohinjska železnica se gradi!) Dne 20. t. m. je začelo 20 domačih delavcev kopati predor skozi Bačo. Pričetek dela se je naznanil s strelom.

(Umrli je) dne 20. t. m. č. g. Fr. Zakrajšek, župnik v Dragi, star 37 let. R. i. p.

(Slovenski kandidat za državni zbor na Koroškem) Slovenska stranka na Koroškem postavi kot kandidata tudi dosedanjega deželnega poslanca g. Grafenauerja.

(Slovenska zmaga.) Pri občinskih volitvah v Beli pri Železni Kapli so zmagali Slovenci ter si izvolili županom Luko Piskernika. V občini Važenberg pri Velikovu so zmagali Slovenci v II. razredu.

(Pomanjkanje šol v Trstu.) Na državni gimnaziji so odbili celo vrsto slovenskih učencev, ker ni prostora zanje. Na državnih nemških ljudskih šolah so odpravili nad 100 slovenskih otrok, ker ni prostora. Slovenski stariši so se zatekli na to s svojimi otroci na slovensko okoliško šolo v Rojanu. A tudi tukaj so jih zaradi pomanjkanja prostora odklonili. Kam naj

tedaj gredo slovenski otroci, ker ni v Trstu za nje šole. Zgodilo se bo toraj, da bodo v največjem našem pomorskem mestu v Avstriji slovenski otroci brez šolskega pouka. Tako se godi Slovanom v Avstriji, ki se vedno ponaša, kako je vnetja za omiko svojih narodov.

(Pripravljalni tečaj za srednje šole) otvori z dnem 24. t. m. društvo „Šolski dom“ v Gorici, ako se oglasi vsaj 20 plačujočih učencev.

Dopisi.

Šoštanj. (Sadna razstava v Šoštanju.) V sedanjih dobi gospodarske organizacije prišel je tudi za nas Šaleščane trenutek, ko se bomo morali začeti gibati ter skrbeti, da si zagotovimo boljšo bodočnost, sicer bomo podobni suhi veji na zelenem drevesu. — Ako se ozremo po ljubi domovini, prepričamo se z veseljem, da se v mnogih krajih ustanavljajo narodna in gospodarska društva z namenom, rešiti naš narod duševne pogube in gmotnega propada. Žal, pri nas v Šaleški dolini smo spali predolgo. Res so se prirejali tu in tam shodi, na katerih se je govorilo, pelo in pilo za narod in domovino. Zamudilo se je pa, vzpodbujati in vzgajati naše kmete. Čeprav je naš kmet, kar se gmotnega stanja tiče, še dokaj trden in je v obče narod v tem kraju delaven, nadarjen in trezen, se vendar vse premalo, tuptam celó prav nič ne zaveda svoje narodnosti, svojih narodnih dolžnosti, da slepo veruje prilizljivim prerokovanjem naših sovražnikov in podpira s svojimi krvavimi žulji naše največje narodne nasprotnike. No, upajmo, da nam vkljub temu tužnemu stanju vendar že sije zarja bodočnosti. Naše razumnštvo si prizadeva povzdigniti na raznih shodih in narodnih zabavah narodno zavest; zaradi tega se pa že tudi najde med našimi kmeti mnogo vrlih mož, ki zvesto izpolnjujejo svoje domovinske dolžnosti. Daj Bog, da bi pač vsi naši kmetje kmalu znali spoznavati hinavske, zvite nasprotnike, ki jih kakor pajki zapredajo v svoje mreže in jih izsesavajo do mozga.

Toda treba bode tudi, da se ganemo v narodno gospodarskem oziru in si tako prizadevamo, olajšati si tužno naše gmotno stanje. Časi so resni, potreščine rastejo, a naši dohodki se krčijo. Tudi pri nas se že pogreza kmet v revščino in dolgove in to tem hitreje, ker ga pridno skubijo njemu in njegovi narodnosti sovražni nemčurski obrtniki in trgovci. — Treba je torej res o premišljevanju, kako bi se dala olajšati gospodarska beda našemu kmetu.

Ker je bilo umno sadjarstvo pri nas skoraj še povsem nerazvito, a je tukaj zemlja, lega in podnebje, vse torej za ono jako ugodno, ustanovilo se je pred desetimi leti že sadje in vinorejsko društvo za šoštanjski okraj. Ne bomo ob desetletnici društvenega obstanka bogsigavedi kako bobnali o društvenem delovanju; povdarjati hočemo samo v kratkem, da je društvo mnogo storilo za povzdigo sadjereje s tem, ker je razdelilo že tisoče žlahtnih sadnih dreves in ker je na mnogoštevilnih društvenih shodih netilo in pospeševalo zanimanje in veselje do umne sadjereje.

Da bi pa podalo društvo, čeprav le ozko-objemen odsev svojega desetletnega delovanja in próslovilo ob ednem sedemdesetletnico našega milega vladarja, sklenilo je prirediti letos, dne 30. septembra in dne 1. oktobra v Šoštanju v prostorih gosp. Rajsterja okrajno razstavo namiznega in močnega sadja in tudi grozdi. Ne mislimo ponašati, bahati se z našim sadjem. Nameravamo samo dokazati, da zraste pri nas zelo lepo sadje ter seznaniti posebno naše kmete z boljšimi sadnimi vrstami. Glavni namen pa bode navduševati ravno s to razstavo naše občinstvo za velekoristno sadjerejo. Saj si bomo vendar utrdili upanje v boljšo bodočnost, če bomo pridno pomnoževali sadno drevje in posebno še take vrste, katere nam bodo dajale več in boljšega sadja kakor one, katere so razmnoževali naši predniki.

Vabimo torej cenjeno občinstvo našega okraja, da se v občinem številu udeleži naše sadne razstave, bodisi, da razstavi lepo sadje, bodisi, da obišče razstavo. Tem večja čast bode za nas in za naš okraj, čim več bode razstav-

ljenega lepega sadja. Pokažimo torej, da ne skrbimo, kar od danes do jutri, ampak, da mislimo tudi na prihodnost svojo in svojih otrok. — Od vsake vrste sadja, katero se bode razstavilo, se naj izbere po pet do šest najlepših kosov, ki se naj posamezno zavijejo v papir ter vložijo v jerbasa ali koš, ali v čemur se bode spravljalo sadje na razstavo. Vrste se naj ločijo druga od druge in vsakemu jerbasu, košu itd. se naj priveže deščica z natančnim imenom in bivališčem razstavljevalčevim. Sadje se naj prinese že v petek dne 28. septembra v Šoštanj in izroči društvenemu odboru, kateri bode tudi oskrbel razložbo sadja na mize in krožnike. Društvo si je prizadevalo pridobiti denarnih prispevkov, da bi se obdarovali tisti sadjarji, kateri bodo razstavili posebno lepo sadje. Žal, da se ni posrečilo, dobiti toliko, kakor smo upali. Poljedelsko ministerstvo je sporočilo, da nam ne da nič, od deželnega odbora pa še nismo dobili odloka. Pač pa sta podelila posojilnica in okrajni zastop precejšnjo podporo, tako tudi nekatere občine. Trdno upamo, da bode vsaka občina našega okraja donesla svoj prispevek za to velekoristno podjetje, zakaj, ne moremo si misliti, da bi bilo mogoče, najti le edno občino pri nas, katera bi ne vedela ceniti važnost te sadne razstave. — Nekaj torej že bo; mimo denarnih daril dobile se bodo tudi pohvalne in častne diplome. — Samo ob sebi se umeje, da zamore vsak razstavljevalec razstaviti le svoje, t. j. lastno pridelano sadje; da bi kedo po celi občini nabiral in izposojeval si sadje za razstavo, to nikakor ne gre.

Seveda naša razstava nikakor ne bode tako obširna, niti tako sijajna, kakor je bila ona, katero je priredila v Celju kmetijska zadruga žalska; toda prepričani smo, da se bode v prvi vrsti upoštevalo, dobra volja in blag namen. Ker je letos, kakor menda povsod, tako tudi pri nas posebno ugodna sadna letina, upamo vendarle, da bomo zamogli obiskovalcem pokazati mnogo lepega sadja. — Vabimo pa tudi, ne samo domačine, temveč tudi sosede iz bližnjih okrajev, da se udeležijo naše razstave in se na isti prepričajo, da je in bode naš namen, pospeševati umno sadjerejo v korist našemu narodu, v čast ljubljene domovini.

Iz Loč. („Štajerc = giftna kropa“ — v Ločah.) Ker se loškemu agitatorju za razširjanje „Štajerca“ g. učitelju F. C. vkljub vsemu naporu noče posrečiti naše kmete za „Štajerca“ navdušiti in jih privabiti med naročnike tega zloglasnega lista, priklatil se je pred kratkem potovalac „Štajerca“, da mogoče on s svojim osebnim vplivom k temu pripomore. No uspeha ni bilo mnogo, ali bolje rečeno nič, zakaj tudi naši kmetje so že sprevideli kam „Štajerc“ tako moli, da ga nič ni drugega kakor prilizovanje, hlinjenje in zavratnost, in so tedaj potovalca in njega zvestega spremljevalca in požrtvovalnega pomočnika učitelja C. odločno zavrnil. Za vsak slučaj pa se naj vsakdo, tako je naročeval potovalec odhajajoč iz Loč tukajšnjim kmetom, kateri bi si hoteli morebiti „Štajerca“ naročiti ali kakšno pojasnilo o njem imeti, na „tega malega luterja“ obrne, ta bode že vse potrebne korake ukrenil, da ga dobo.

Da „Štajerc“ potovalca pošilja po svetu se nam ne zdi čudno. Malo naročnikov ima — slabo se mu godi — in se tedaj vsakega sredstva poslužiti, da si svoje skromno življenje podaljša. Čudno se nam zdi samo, da si g. C. hoče s tem zasluge steči, da ta protinaroden in protiveren list razširja med nami.

Celo nenaravno in proti razumu pa je, da učitelj in vzgojitelj mladine, kateri ima v šoli dosti lepo in važno polje plodonosnega delovanja, svojo osebo s tem ponižuje, da svoje dušne in telesne moči daruje „giftni kropi“.

Iz pred Radgoše. (Razno.) „Štajerc“ po domača „giftna kropa“ poiskal si je tudi pri nas možakarja, kateri so mu šli na limanice ter razširjajo medaj njegov evangelij. Da se razširi njih slava tembolj, ter da naše ljudstvo izve, kdo je našega naroda prijatelj, kdo njega neprijatelj, sledijo naj tukaj nekatera imena: G. Špirk pri Negovi peča se močno z razširjenjem tega lista; pa ta gospod je celo tako čuden, da je naročen tudi na „Güthlichter“. Ko bi Negovčanom ta

luč tako svetila, da bi se njega ogibali! — Gosp. Hausmann, trgovec pri Kapeli ima „giftne krote“ kar 20 izvodov; da jo na vse mogoče načine vsiljuje, to nam je znano; če pa drugače ne gre, jo da pa povrh na vago. A tudi gospod Rudolf Horvat, kateri ob vsaki priliki proti Slovincem povdarja, kak narodnjak da je, ima tega lističa 20 izvodov, prej imel ga je celo 50 izvodov, a „kšeft“ menda ne nese! Radovedni smo, imata li ta dva gospoda dovoljenje za kolportajo. Gospod Horvat! Nastopite rajši odkrito, na dan z barvo, recite možato, jaz nisem vaš, ampak pripadam nemškutarski stranki; jaz ne rabim slovenskega denarja, in naše ljudstvo bode vedelo, kaj ima storiti. Da ima ta list tudi „vrli“ nadučitelj kapeljski, o tem se pa nikdo ne bode čudil, kdor Kapelo pozna. Zadnji čas dobil je „Štajerca“ tudi kapeljski pek na ogled, a o gosp. Nedogu upamo, da bode toli moder, ter temu izročku največje nemškutarske budalosti pokazal duri. Ta „giftna kropa“ priromala je tudi h Kapeli pod naslovom: „Franciška Vaupotič, krčmarica“, a te krčme menda vendar pri Kapeli nikdo ne pozna.

Kaj lepo je ta listič razširjen v občini Mota-Hrastje. Nimajo ga tam le priznani nemškutarski možakarji, tudi potrpežljiva podoba slovenskega kardinala Missia zre v hiši njegovega nečaka Jakoba na to vado nemškutarskih trgovcev, kjer se blatijo na vse mogoče načine stanovski tovariši slovenskega kardinala. Mislijo pa ti naročniki bojda, da ga dobivajo zastonj, a pri tem so pozabili, da so „šenka“ že zdavno pokopali.

V Radgoni razširja „giftno kroto“ posebno sin slovenskih staršev in od slovenskih grošev obogateli g. Janez Kramberger, trgovec s špeci-rjskim blagom.

Rojaki! Kako se imate obnašati proti takim ljudem, menda sami veste; kdor ne mara vas, kdor razširja take liste, kateri blatijo vas in vaše sinove, ta naj tudi ne dobi vašega groša. Slovenski kmet, oprimi se sam gesla: „Svoji k svojim“, ako ravno ti dajajo nekateri slovenski gos-podje (posebno pri Sv. Petru) slab zgled, ter dajajo rajši Nemcu zaslužka, kakor slovenskemu Škrlecu; pomagaj si sam, in Bog ti bode pomagal.

Politični pregled.

(Nemška „gemeinbürgschaft“), ki se je zopet postavila na program pri zadnjem sestanku levičarskih klubnih predsednikov, je našla prvi odpor med Nemci samimi v takozvani nemški ljudski stranki. Program te „gemeinbürgschaft“ je namreč tako gorostasno izzivajoč, da piše glasilo nemške ljudske stranke, da ne mara s takimi prenapetimi nikake skupnosti. Smešna domišljavost je, ako Nemci v tem programu reklamirajo zase vodstvo v Avstriji, ko njihova stranka niti vseh Nemcev nima, a če bi se to tudi zgodilo, stoji še vedno 16 milijonov Slovanov proti osmim milijonom Nemcem.

(Perzijski šah na Dunaju.) Dne 20. t. m. se je pripeljal na Dunaj s svojim spremstvom perzijski šah, katerega je sprejel cesar z navodji na kolodvoru ter ga spremlil v cesarski dvor. Vojaške godbe so igrale perzijsko himno.

(Državnozbornske volitve na Češkem.) Staro in Mladočeši so sklenili kompromis. Tudi z agrarci so se pogodili. Mladočeši, da jim prepušče v kmečkih občinah devet mandatov. Volitve se bodo potemtakem vršile na Češkem v znamenju popolne narodne slege, ter je tudi dobrih uspehov pričakovati.

(Proti vinaki klavzuli.) V Šibeniku v Dalmaciji se je vršil dne 26. m. m. velik ljudski shod proti obnovitvi vinske klavzule. Valed pogodbe z Italijo so laška vina prosta carine, tako, da se uvažuje v Avstrijo vsako leto velike množine italijanskega vina, s katerim po ceni ne morejo tekmovali pridelki naših dežel. S tem so najhujše udarjene obmejne dežele, kakor Dalmacija, Primorska in Tirolska. Vinaki pridelki v teh deželah že itak tako pešajo, da se je pridelalo od leta 1891 do 1897 za štiri milijone hl vina manj, kar pomeni v tej dobi 400 milijonov zgube. To uboštvo pa še izrabijo italijanski vinorejci s svojim uvozom k nam. Omenjeni shod, katerega je obiskalo več tisoč vinorejcev, je sklenil predložiti cesarju apomenico, v kateri se

prosi, naj se vinska klavzula pri sklepanju nove pogodbe z Italijo leta 1902 opusti ter se naloži na italijanska vina visoka carina.

(Mažari o avstrijskih parlamentarnih razmerah.) Nedavno je imel eden najvplivnejših mažarskih politikov volilni shod v Vel. Varaždinu. V svojem govoru je zagrozil, da bodo Mažari sami uravnali razmerje med obema državnima polovicama, ako v naš parlament ne pridejo normalne razmere. Ta grožnja ni nič novega, kaže pa najboljše mažarsko pravičnost, da grozijo šele sedaj, dočim so svoječasnno nemško obsrukcijsko mirno gledali.

(Volitve v Galiciji) se vrše po poročilu ondodnih listov 13 decembra za splošno, 17. decembra za kmetstvo, 20. za mestno skupino, za trgovinske zbornice 11. januarja, za veleposilstvo 15. januarja.

(Milanove korupcije v Srbiji) prihajajo šele sedaj na dan, ko se ni več bati Milanovega maščevanja. Tako se je izkazalo, da si je dal Milan izplačati iz državne blagajne 10 milijonov frankov, ne da bi bil dal za to pravnih pobotnic. Prizadeta je bila celo vojna blagajna.

(Sprememba v bolgarskem ministerstvu.) Knez je sprejel Načevičevo ostavko ter imenoval trgovinskim in poljedelskim ministrom odvetnika Titorova.

(Sutanovo odlikovanje.) Turški sultan je podelil srbski kraljici Dragi šefakat red z briljanti, kar se smatra za novo prijateljsko razmerje sultana do Srbije in njene dinastije.

(30letnica rimskega kraljestva) se je obhajala 20. t. m. po celi Italiji. Vendar ta slavnost ni bila tako hrupna, kakor dosedanja leta, kajti slavljenu se je odtegnil iz Rima novi kralj Emanuel III., govori se, da iz ozira do papeža.

(Vojna v Afriki.) Angleži so zasedli mesto Nelspruit, baje brez upora. Ob portugalski meji pri Hektorspruitu se je unel hud boj med Buri, Kafri in Portugizi. Buri imajo velike izgube. Buri so se umaknili v Komati-Poort.

(Vojna na Kitajskem.) Velesile Nemčija, Italija, Avstrija, Angleška, Francoska in Amerika so se baje zedinile, da ostavijo Peking, pač pa ostane zaseden Tientsin do sklepa miru. Nemčija zahteva, da ji kitajska vlada izroči vse provzročitelje nemirov, potem se le je misliti na mirovna pogajanja. Mirovni pogoji mednarodnih velesil bodo: 1. V Pekingu pomnože poslaništva straže. 2. Vse Kitajske trdnjave se razrušijo, v pristaniščih se pomnože vojaške posadke. 3. Vojaki zasedejo važnejša mesta ob železnicah. 4. Kina plača 100 milijonov vojne odškodnine. Od vstaje do danes je bilo pomorjenih na Kitajskem do 50 000 kristjanov. Nemške, ruske in avstrijske čete so zasedle po hudem bombardovanju Peking. Pri tem je padel avstrijski kadet Pap, kadet Lukaš in 13 mož pa je težko ranjenih.

Razne stvari.

(Umrl je) v Lincu dne 21. t. m. bivši po slane dr. pl. Pessler, ki se je posebno v obstrukciji „odlikoval“.

(Velika nesreča v rudniku) V premogo kopu v Duchcovu na Češkem so eksplodirali dne 19. t. m. plini ter se ves roj užgal. Eksplozija je ubila 40 premogarjev, šest jih je zgorelo, 18 pa jih je do smrti ranjenih.

(Ljudsko štetje v Zedinjenih državah v Ameriki.) Dosedaj so skončali štetje v 17 000 okrajih; našli so 25 000 000 duš. New York ima po novi štetvi prebivalcev 3 437 302. Čikago 1 698 575, Filadelfija 1 293 697; dalje so našli mesta s prebivalstvom od 150 000 do 400 000.

(Premožni Slovenci v Ameriki) Pred dvema leti so odšli štirje Slovenci v Alasko iskati zlata. Ti so: Štefan Ancel, Anton Judnič, Štefan Smrekar in Fran Petrič, vsi doma iz Semiča. Sedaj so prišli nazaj v San Francisco ter prinesli vsak po 5000 funtov zlatov. Z njimi jih je šlo še več drugih, ki pa niso bili tako srečni, temveč so vse porabili, da še nazaj ne morejo ali pa so pomrli.

Loterijske številke.

Trst 22. septembra 1900: 72, 54, 50, 15, 21.
Linc „ „ 77, 55, 25, 87, 40.

Krepki učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika z dobrimi spričevali, se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga
(393) 3-1
Frana Oseta na Vranskem, Štajarsko.

(394) 2-1

Oklic.

Zmanjševalna dražba stavbe nove šole v Žičah pri Konjicah se vrši dne 7. vinotoka t. l. ob 11. uri predpoldne v stari šoli v Žičah. Podjetniki, strokovnjaki in obrtniki se k prav obilni udeležbi vladno vabijo.

Vsaki dražbar ima 10% vadija vložiti; stavbeni načrt in proračun v skupnem znesku 27 000 kron, se zamore vsaki dan pri načelniku kraj. šol. sveta v Žičah pogledati.

Krajni šolski svet Žiče, 23. septembra 1900.

Jožef Kalšek, načelnik.

Dečka

z dobrimi šolskimi spričevali sprejme takoj za učenca v trgovino mešanega blaga

(395) 2-1

Karol Rayer

Arcelin pri Vojniku

JNr. 9 858

OKLIC.

Splošno se naznanja, da skleneta medsebojno zakonsko zvezo 1. rudar Martin Drobne, stanujoč v Gladbecku, sin v Vrhu na Štajarskem umrlega kmeta Josipa Drobne in njegove tam živeče žene Jožefe Ravtar.

2. Brezposelna Marija Selič, stanujoča v Gladbecku, poprej v Prešičnem na Štajarskem, hči v Gladbecku bivajočega rudarja Jakoba Selič in njegove žene Jere rojene Plahuta, stanujoče v Prešičnem.

Oklic se ima naznaniti občinama Gladbeck in Prešično po „Domovini“.

Vsakojaki ugovori glede zabranitve zakona se morajo objaviti v teku dveh tednov pri podpisnem. Gladbeck, dne 19. septembra 1900.

Stanovski uradnik kraljevega stan. urada v Gladbecku, Vestfalsko.

(396) 1

V zastopstvu Varney.

(397) 3-1

Učenca.

Za pivovarno v Žalcu išče se učenec star 16 do 18 let. Ponudba naj se pošljejo v Žalec.

Pozor kmetje!

Naznanjam, da kupujem fino obrana debela jabolka, hruške, breskve, kakor tudi med (strd) vsake množine.

(384) 6-4

Anton Kolenc v Celju.

Vožne karte in tovorni listi v
AMERIKO.
Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie. Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck.

Nikaka skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napraviti po 5 litrov likerjev: Tropinovec — Absinc — Vermut, Ruski pelinovec — Češki liker — Kimel po 80 kr.; — Slivovec — Rum — Češnjec — Alas — Alpski liker — po 85 kr. in Konjak — Benediktinec — Chartreuse — Pilzenski liker po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštno nakaznico; po poštnejem povzetju 10 kr. več. — Vsaki pošiljati pridenem navodilo, kako se napravi liker.

Preprodajalcem, če naročijo več blaga mnogo ceneje. (281) 15-14

Anton Rukavina

Trst, via Belvedere štev. 23.

Molitvene bukvice

priproste, kakor tudi v najfinejših vezih, po vsakršni ceni pri

Dragotin Hribar-ju v Celju

Posebno opozarjamo pred g. katehete in duhovščino na velik izbor molitvenikov za šolarčke, kakor tudi odrasle.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahko tekoče slamoreznice najboljših sestavov kakor tudi izvrstne slamorezne kose.

Dalje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pčistišvenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpriprostejše do najfinejše izpeljave.

Gg. podjetelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni.

(294)

Velika izbira železnih nagrobnih križev.

* Slavno občinstvo vabim najljubše, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Špitalske ulice štev. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i t. d. za po najkulantnejših pogojih. Posojila na vrednostne papirje proti niskim obrestim. Zavarovanje proti kurznim izgubam. Promesse k vsem trehanjem.

Sprejemanje

denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na giroconto s 4% obrestovanjem od dne vloge do dne vzlaga.

Ekompot menic najkulantnejše.

(391)

Borzna naročila.